

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priştine, 9 Eylül 2013
Nr. Ref.: RK470/13

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Başvuru No: KO118/13

Başvurucu

Albana Fetoshi ve Kosova Cumhuriyeti Meclisi'nin diğer 12 milletvekili

04/L-165 sayılı Kosova Cumhuriyeti 2013 yılı Bütçe Yasası değişikliğine ilişkin 04/L-201 sayılı yasa hakkında anayasal denetim başvurusu

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Mahkeme Heyeti:

Enver Hasani, Başkan
Ivan Čukalović, Başkanvekili
Robert Carolan, Üye
Altay Suroy, Üye
Almiro Rodrigues, Üye
Snezhana Botusharova, Üye
Kadri Kryeziu, Üye
Arta Rama-Hajrizi, Üye

Başvurucular:

1. Başvurucuların hepsi Kosova Cumhuriyeti Meclisi Milletvekilleri olup şunlardır: Albana Fetoshi, Visar Ymeri, Albulena Haxhiu, Albin Kurti, Liburn Aliu, Albana Gashi, Afrim Kasolli, Glauk Konjufca, Afrim Hoti, Rexhep Selimi, Emin Gerbeshi, Agim Kuleta ve Muhamet Mustafa'dır. Başvurucular Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi (bundan böyle: Mahkeme)'ndeki başvuruda kendilerini temsil için Bayan Albana Fetoshi'yi vekil tayin etmişlerdir.

İtiraz Edilen Yasa

2. Başvurucular, Kosova Cumhuriyeti Meclisi (bundan böyle: Meclis) tarafından 25 Temmuz 2013 04/L-165 sayılı Kosova Cumhuriyeti 2013 yılına ilişkin Bütçe Yasası değişikliği hakkında 04/L-201 sayılı yasına (bundan böyle: Değiştirilmiş Bütçe Yasası) itiraz etmişlerdir.

Başvurunun Konusu

3. Başvurucular Meclis'in 04-V-671 sayılı kararıyla kabul edilen 25 Temmuz 2013 tarihili Değiştirilmiş Bütçe Yasası hakkında anayasal denetim ve hukuka uygunluk denetimi başvurusu yapmışlardır.

İlgili Hukuk

4. Başvuru Kosova Cumhuriyeti Anayasası'nın (bundan sonra: "Anayasa") 113.5 fıkrası, 03/L-121 sayı ve 15 Ocak 2009 tarihli Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasa'nın 20 ve 43. maddelerine ile Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (bundan sonra: "İçtüzük") 36. kuralı.

Mahkeme Süreci

5. Başvurucular 1 Ağustos 2013 tarihinde Mahkeme'ye başvurmuşlardır.
6. Mahkeme Başkanı'nın GJR. KO118/13 sayı ve 1 Ağustos 2013 tarihli kararıyla Üye Snezhana Botusharova raportör yargıç olarak görevlendirilmiştir. Mahkeme Başkanı'nın aynı tarih ve KSH. KO118/13 sayılı kararıyla üyeler Robert Carolan (başkan), Altay Suroy ve Ivan Čukalović'ten oluşan Ön İnceleme Heyeti belirlenmiştir.
7. Mahkeme, başvurularca başvurunun Mahkeme'ye teslim edildiğini 2 Ağustos 2013 tarihinde Meclis Başkanı ve Kosova Cumhuriyeti Hükümeti (bundan böyle: Hükümet)'ne bildirmiş ve başvuruya ilgili açıklamaları ile gerekli gördükleri her tür evrakı teslim etmelerini talep etmiştir.
8. Cumhurbaşkanı da başvurunun yapıldığı konusunda aynı tarihte bilgilendirilmiştir.
9. Kosova Cumhuriyeti Meclis Başkanı tarafından gönderilen evrak 7 Ağustos 2013 tarihinde Mahkeme'ye intikal etmiştir. Evrak şundan ibaretti:
 - a. Bütçe ve Finans Komisyonu'nun Bütçe Yasası değişikliğine ilişkin 19 Temmuz 2013 tarihli yasa tasarısı;
 - b. Meclis'in 25 Temmuz 2013 tarihli Genel Kurul Birleşimi transkripsiyonu;
 - c. Meclis'in 25 Temmuz 2013 tarihli Genel Kurul Birleşimi tutanağı;
 - d. Elektronik oylama listesi;

- e. Değiştirilmiş Bütçe Yasasına ilişkin 25 Temmuz 2013 tarihli Meclis kararı (04-V-671).
 - f. Değiştirilmiş Bütçe Yasası'nın nüshası.
10. Hükümet, KO118/13 sayılı başvuruya ilişkin açıklamalarını 29 Ağustos 2013 tarihinde Mahkeme'ye teslim etmiştir.
 11. Başvurucular 30 Ağustos 2013 tarihinde Hükümet'in açıklamaları konusunda haberdar edilmiştir.
 12. Ön İnceleme Heyeti, Raportör Yargıç Snezhana Botusharova tarafından sunulan raporu inceledikten sonra tam kadroda toplanan Mahkeme Heyeti'ne önerisini sunmuştur.
 13. Mahkeme 2 Eylül 2013 tarihinde başvuru hakkında danışma toplantısı ve oylama yapmıştır.

Olguların Özeti

14. Hükümet 17 Haziran 2013 tarihinde Değiştirilmiş Bütçe Yasa Tasarısını kabul edip Başbakanlık Genel Sekreterliğine yasa tasarısının Kosova Cumhuriyeti Meclisi'nde görüşülmek üzere sunması için talimat vermiştir.
15. Meclis Başkanı, Değiştirilmiş Bütçe Yasa Tasarısını 18 Haziran 2013 tarihinde tüm milletvekillerine göndermiştir. Ayrıca Değiştirilmiş Bütçe Yasa Tasarısının incelenmesi ve öneriler içeren raporun sunulması görevini Bütçe ve Finans Komisyonuna vermiştir.
16. Bütçe ve Finans Komisyonu 26 Haziran 2013 tarihinde Değiştirilmiş Bütçe Yasa Tasarısını görüşmüş ve Meclis'e bu Yasa Tasarısının ilk görüşülmede kabul edilmesini önermiştir.
17. Anayasa'nın 65.1 fıkrası ve Meclis İçtüzüğü'nün 58 ile 84. maddeleri uyarınca Meclis, 11 Temmuz 2013 tarihli ilk görüşülmede çıkarılan 04-V-646 sayılı kararla 49 kabul, 35 ret ve sıfır çekimser oyla ilke olarak Değiştirilmiş Bütçe Yasa Tasarısını kabul etmiştir.
18. Bütçe ve Finans Komisyonu 19 Temmuz 2013 tarihinde Değiştirilmiş Bütçe Yasa Tasarısını görüştüğünden sonra Meclis'e ikinci görüşülmede kabul etmesini önermiştir.
19. Meclis, Anayasa'nın 65.1 fıkrası ve Meclis İçtüzüğü'nün 58 ile 84. maddeleri uyarınca ikinci görüşülmede çıkarılan 04-V-671 sayılı kararla 51 kabul, 39 ret ve 2 çekimser oyla olarak Değiştirilmiş Bütçe Yasa Tasarısını kabul etmiştir.
20. Başvurucular Anayasa'nın 113.5 fıkrası ve Yasa'nın 42 ile 43. maddeleri uyarınca 1 Ağustos 2013 tarihinde Mahkeme'ye başvurarak içeriğine itiraz ettikleri Değiştirilmiş Bütçe Yasası hakkında anayasal denetimin yapılmasını talep etmişlerdir.

Başvurularca Sunulan Argümanlar

21. Başvurucular, Değiştirilmiş Bütçe Yasa'nın 2. maddesinin Anayasa'yı ihlal ettiği görüşündeler. Söz konusu madde şöyledir: *Gümrük noktaları Jarinjë (1. nokta) veya e Bërjakë (31. nokta) üzerinden Kosova'ya giriş sırasında Kuzey Mitroviça, Zubin Potok, Leposaviç ve Zvecanda kayıtlı işletmeleri tarafından bu belediyelerinin tüketimi için, ithal edilen kamu mallardan toplanan tüm para, Kosova Fonuna gönderilmelidir ve özellikle KFYS tespit edilip tasnif edilmelidir ve Kosova'da Ticari bir Bankada, Avrupa Birliği Özel Temsilcisi tarafından kurulacak Kalkınma Fonu için ayrılmalıdır.*
22. Başvurucular yukarıda mezkur maddenin Anayasa'nın 119. madde [Genel Esaslar] 4. fıkrasını ihlal ettiği görüşündeler. Söz konusu fıkra şöyledir: *Kosova Cumhuriyeti, kalıcı ekonomik gelişimi teşvik ederek tüm yurttaşların refahına destek verir.*
23. Başvurucuların bakış açısına göre: *[...]tüm yurttaşların refahına destek verir ifadesi tüm vatandaşların kanun önünde eşitliğini ve ayrımcılığa uğramamalarını ve de herhangi bir ayırım olmaksızın devletin tüm kurumlarının herhangi bir mensubiyeti olan vatandaşlar için eşit gayretini temsil eder. Öyle ki her vatandaş için refahın desteklenmesi devlet organlarının fark gözetmeksizin makroekonomik etkenlerden hareketle mikroekonomik koşulların oluşturulmasına kadar ekonominin her yönünü kapsayan ekonomik ilişkiler açısından eşit gayretini ifade eder.*
24. Başvurucular devamında Anayasa'nın 3. madde 1 ve 2. fıkrasına atıfta bulunmuşlardır. Fıkralar şöyledir:
1. *Kosova Cumhuriyeti, hukukun üstünlüğü ilkesine tam uyarak kendi yasama, yürütme ve yargı kurumlarıyla demokratik şekilde yönetilen, Arnavutlar ve diğer toplulukların oluşturduğu çok etniklidir toplumdur.*
 2. *Kosova Cumhuriyeti Kamu Otoritesi, uluslararası toplum tarafından kabul edilmiş temel insan hak ve özgürlüklerine tam saygı gösterilerek, tüm bireylerin kanun önünde eşitlik ilkesine ve tüm topluluklar ile mensuplarının haklarının korunması ve katılımının sağlanması ilkesine dayandırılmasıyla uygulanır.*
- Onların görüşüne göre *kamusal erişime eşit imkan sağlayarak bu davada vatandaş refahının desteklenmesi konusunda bu erişimin Kosova sathında herhangi bir birey veya topluluğa mensup olanların toplu haklarını ihlal etmemeye dikkate etmesi gerekir. Bu çerçevede başvuruculara göre mevcut davada Kalkınma İyi Niyet Fonu'nun Anayasa'nın bu fıkra hükümlerinde belirtilen eşitlik ilkesine uygun olmasının mümkün olamaz.*
25. Başvurucular ayrıca Değiştirilmiş Bütçe Yasası'nın 2. maddesinin Anayasa'nın 120. madde [Kamu Maliyesi] 1. fıkrasını ihlal ettiğini ileri sürmüşlerdir. Fıkra şöyledir: *Kamu harcamaları ve kamu gelirlerinin toplanması, hesap verme, etkililik, yararlılık ve şeffaflık ilkelerine dayanmalıdır.*

26. Başvurucuların bakış açılarına göre bu madde içerisinde [...] kamu harcamaları ve gelirlerinin tahsilatının bir hesap verilebilirlik ilkesine dayanmalı; ve buradaki hesap verilebilirlik [...] bütçe kurumlarının (somut şekilde kamu maliyesini yönetmeye yetkili olan devlet kurumları) yükümlülüklerinin algılanma esasına göre işlemlerinin tamamını anayasal-hukuki standartlarla uyumlu hale getirmeleri yükümlüğü ile [...] organların mali faaliyetleri konusunda yukarıda ele alınan anayasal ilkelere dayanan mevzuat uyarınca rapor sunma yükümlülüğünü kapsar.
27. Bu çerçevede başvurucular Değiştirilmiş Bütçe Yasası hükümlerinin daima 03/L-048 sayılı Kamu Maliyesini Yönetme Yasasından kaynaklanan normlarına uygun olması gerektiğini ileri sürmüşlerdir: *Kamu parası, sadece onaylanan kamusal amaçlara yönelik kullanılabilir. Hiçbir kamu idaresi, bütçe kuruluşu, kişi ya da girişim kamu parasını başka yöne saptramaz, yanlış kullanamaz, uygunsuz olarak elden çıkartamaz ya da uygunsuz kullanamaz.* (bkz. Kamu Maliyesini Yönetme Yasasının 17. maddesi). Bu yüzden başvurulara göre bu kamu mallarının kullanımı ve naklinin ancak Meclis'in onayladığı genel bir hüküm çerçevesinde alınmış bir ön onay ile yapılabilir.
28. Başvurucular devamında 03/L-048 sayılı Kamu Maliyesini Yönetme Yasasının 17.2 fıkrası uyarınca Kosova Bütçesi mali kaynaklarının merkezileştirilmiş olduğundan özel bir fonun herhangi bir şekilde belirlenemeyeceğini ifade etmişlerdir. Fıkra şöyledir: *Kamu parası harcaması ya da bir diğer şekilde kullanımı sadece tahsis edilmiş ve ödeneği yapılmış fonlardan ile işbu Yasanın 38. maddesi 2. fıkrasına uygun olarak FYK Kuralları ile oluşturulan süreçlere uyum içerisinde gerçekleştirilebilir.*
29. Öyle ki başvurucuların görüşüne göre vergi gelirlerinin Kamu Maliyesini Yönetme Yasası'nın 17.2 fıkrası uyarınca Kosova Merkez Bankacılık Otoritesi tarafından yönetilen Hazine'nin yegane olan hesabına aktarılması gereklidir. Fıkra şöyledir: *Hazine Genel Müdürü, mevcut yasa hükümlerinin uygulanması için makul bir şekilde gerekli olduklarını değerlendirdiği şekilde, Kosova Konsolide Fonu kapsamındaki fonlar için bu tür hesap ve alt-hesaplar oluşturulabilir ve muhafaza edebilir.* Başvuruculara göre herhangi bir ticari bankada Kalkınma İyi Niyet Fonu'nun kuruluşu bu hükme aykırıdır.
30. Başvurucular 03/L-048 sayılı Kamu Maliyesini Yönetme Yasası'nın Bütçe Paylaşım Yasası uyarınca kurulmuş olan bütçeye bağlı bir kuruluşun mali kaynaklarının ön projelendirme olmaksızın naklini öngörmemiştir ve böyle kaynaklar SIMFK (Kosova Maliyesi Yönetim Bilgi Sistemi)'ye kaydedilemeyecekleri ve dahası LLVTH'nin parçası olmayan bir cari hesaba aktarılamayacakları görüşündeler.
31. Başvurucular devamında Kamu Maliyesini Yönetme Yasası'nı 20. madde 9. fıkrası hükümlerinin bütçe tasarısı hazırlık ve yeniden görüşülmeleri ve bütçe paylaşım talepleriyle ilgili olarak 9. fıkarda bir fonun kuruluşunun ve kaynakların özel bir fona aktarılması da dahil yeni bir bütçe görüşülmesinin başlatılmasının öngörülmediğini tespit etmişlerdir. Bu çerçevede 20.9 fıkrasına atıfta bulunmuşlardır. Söz konusu fıkra şöyledir:

[...]

20.9 Önerilen Tahsisatlar Yasası tüm bütçe kuruluşlarına yönelik tahsisatları belirler ve aşağıdakileri düzenler:

a) Bütçe kuruluşuna bir tahsisat durumunda, bir önceki yıla ait mevcut toplam harcamalar ve mevcut mali yıla için tahmini mevcut toplam harcamalar dahil olmak üzere, uygulanabilir sınıflandırma metodolojisine uygun bir şekilde bu tür harcamaların sınıflandırılması;
b) Mevcut yasa ile izin verilen borçla ilgili olan ödemeye yönelik tahsisat durumunda, (eğer varsa) aşağıdakiler için tahsis edilen miktar:

- (i) Borç üzerine olan faiz ödemesi ya da faiz yapısındaki diğer miktar için;*
- (ii) Borcun temel kısmının ödenmesi için;*
- (iii) Eğer varsa, geç ödeme için değerlendirilen ceza ya da diğer miktarların ödemesi için; ve*
- (iv) Eğer varsa, borçla ilgili olarak herhangi diğer bir miktarın ödenmesi için; ve*

c) Şarta bağlı harcamalar durumunda, toplam harcamanın yüzde beşini (%5) geçmeyecek şekildeki önerilen tahsisat.

[...]

32. Başvurucular devamında Değiştirilmiş Bütçe Yasası'nın 2. maddesinde Kalkınma İyi Niyet Fonu'nun kuruluşunun BM Kosova Özel temsilcisi tarafından yapılacağını belirtildiğini ileri sürmüşlerdir. Onlar BM Özel Temsilcisi'nin böyle bir fon kurmaya anayasal yetkisinin olmadığını ve böyle bir hareketin Anayasa'nın 4. maddesi [Yönetim Şekli ve Yetki Paylaşımı] ihlali oluşturduğunu zira bu madde hükümlerinin yönetim yasama, yürütme ve yargı alanlarından oluştuğuna ilişkin ilkeleri açıkça belirlediğini ileri sürmüşlerdir. Onlar, böyle bir yetkinin yürütme yetkisinden değiştirilemeyecek bir icra özelliği ve Anayasa'nın 4. madde 4. fıkrası ile 92. madde 2 ve 3. fıkrasına göre anayasal kategori olduğundan dolayı Kosova Cumhuriyeti Anayasası'nın bu maddesinin 4. fıkra hükümlerinde, 92. madde 2 ve 3. fıkra hükümlerinde ve 93. madde 6 ve 7. fıkra hükümlerinde tanımlanmış yürütme yetkisini ihlal edeceği görüşündeler.

Hükümet Tarafından Sunulan Argümanlar

33. Hükümet “[...] Kuzey Mitroviça, Zubin Potok, Leposaviç ve Zveçan belediyelerinin kalkınmasını amaçlayan Kalkınma İyi Niyet Fonunun kuruluşunun Kosova Cumhuriyeti Anayasası'nın 58. maddesine uygun olup böyle bir tedbirin toplumun geri kalan kısmı için ayırım olarak değerlendirilmez. Bu tedbirin amacı Sırp topluluğuna mesup söz konusu belediyelerin ekonomik kalkınma vasıtasıyla özellikle bu topluluğun Kosova Cumhuriyeti'nin ekonomik, toplumsal, siyasi ve kültür hayatına entegre edilmesi ve topluluk mensupları arasında tam ve etkili bir eşitliğin teşvikidir” ifadesini kullanmıştır.

34. Hükümet ayrıca “[...] bu yasa hükümleri gelir Kosova Cumhuriyeti’nde yürürlükte olan mevzuat uyarınca Kosova Cumhuriyeti’nin tüm gümrük kapılarında benzer şekilde tahsil edildiklerinden tahsilatı yönüyle Kosova Cumhuriyeti’nin üniter yapısına tamamen uygundur.” görüşünü belirtmiştir.
35. Hükümet aynı şekilde “AB arabuluculuğuyla 10-17 Ocak 2013 döneminde Kosova ile Sırbistan arasında Gümrükler Çalışma Grubu tespitleri uyarınca Kalkınma İyi Niyet Fonu’nun kurulması da öngörülmüştür [...] ve [...] Maliye bakanı, EUSR ile Kosova Sırları temsilcisinden oluşan komisyonca denetlenir” tespitini de ortaya koymuştur.

Başvurunun Kabul Edilirliği

36. Anayasa’nın 113.5 fıkrası uyarınca Mahkeme’nin görevi itiraz konusu yasa içeriğinin başvurularca iddia edildiği şekilde Anayasa’ya aykırı olup olmadığını tespit etmektir. Başvurucular bu çerçevede itiraz konusu yasanın Anayasa’nın 3.1 ve 3.2 fıkraları, 4. maddesi, 19.4, 92.2 ve 92.3, 93.6, 93.7, 119.4 ve 120.1 fıkralarını ve de 03/L-048 Kamu Maliyesi Yönetme Yasasının çeşitli hükümlerini ihlal ettiğini ileri sürmüşlerdir.
37. Mahkeme bu çerçevede Anayasa’nın 113.5 fıkrası uyarınca herhangi bir yasa veya hükmün görüşüldüğü esnada değerlendirme usulünün Mahkeme’nin davaya ilişkin nihai bir karar almasına kadar ilgili yasanın ilanının askıya alınması şeklinde olduğunu tespit etmiştir. Yasa’nın 43.2 fıkrası uyarınca Meclis tarafından kabul edilen bir yasaya *Anayasanın 113. maddesinin 5. fıkrasına göre, Kosova Cumhuriyeti Meclisi tarafından onaylanan bir yasa ya da kararın itiraz edilmesi durumunda, yasa ya da bu gibi karar itiraz edilen konu için Anayasa Mahkemesinin nihai kararında tayin edilen modaliteler ile uyumlu olarak ilan edilmesi için Kosova Cumhuriyeti Başkanına gönderilebilir.* Bu da kabul edilen yasanın Meclis’e değil, Mahkeme kararıyla Anayasa’ya aykırı bulunan maddeler olmaksızın ilan edilmek üzere Cumhurbaşkanı’na gönderilmesi gerektiği anlamına gelmektedir.
38. Başvurucuların itiraz konusu yasanın 03/L-048 Kamu Maliyesi Yönetme Yasası hükümlerini ihlal ettiği iddiasıyla ilgili olarak Mahkeme, Anayasa’nın 112. maddesi [Genel Esaslar] uyarınca itiraz konusu yasa hakkında anayasal denetim yapmaya yetkili olduğunu ancak hukuka uygunluk denetimi yapmaya yetkili olmadığı yönündeki görüşünü tekrar etmektedir. Mahkeme’ye göre başvurunun bu kısmının Anayasa’nın 112. maddesi gereğince kendi yargılama yetkisi dışındadır ve konu bakımından bağdaşmazdır.
39. Oysa itiraz edilen yasanın Anayasa’nın 3. madde [Kanun Önünde Eşitlik] 1 ve 2. fıkralarını, 19. madde [Genel Esaslar] 4. fıkrasını ve 120. madde [Kamu Maliyesi] 1. fıkrasını ihlal ettiği yönündeki iddialarla ilgili olarak Mahkeme, Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasa’nın 42. madde [Başvurunun Açıkça Belirtilmesi] 1.3 bendine atıfta bulunmak ister. Bent şöyledir: *İtirazın desteklendiği delillerin sunulması.*
40. Mahkeme mevcut başvuruda başvurucuların iddia edilen anayasal aykırılığı soyut bir şekilde kanıtladıklarını, ancak itiraz konusu yasanın Anayasa’nın

atıfta buldukları her maddesini ihlal ettiğini ikna edici bir şekilde ortaya koymadıkları ve iddialarını destekleyecek deliller sunmadıklarını tespit etmiştir.

41. Anayasa'nın *Kamu harcamaları ve kamu gelirlerinin toplanması, hesap verme, etkililik, yararlılık ve şeffaflık ilkelerine dayanmalıdır.* tanımlamasını yapan 120. madde ihlali konusunda başvuru bu başvuruda hesap vermenin neyi kapsaması gerektiğini ve bir devlet otoritesinin belli bir şekilde hareket etme yükümlülüğü olmaksızın fiilleri konusunda hangi şekilde hesap verebileceğini vurgulamışlardır.
42. Bu şikayetle ilgili olarak Mahkeme başvuru yapanların ne atıfta buldukları hak ihlaline ilişkin bir dava oluşturmadıklarının ne de böyle ihlaller konusunda ilk görüşme ispatı türünden delil sunmadıkları görüşündedir (bkz. Vanek v. Slovakya Cumhuriyeti, başvuru no: 53363/99, AİHM, 31 Mayıs 2005 tarihli kabul edilirlilik kararı ve KI70/11 sayılı Faik Hima, Magbule Hima ve Bestar Hima başvurusu hakkında 13 Aralık 2011 tarihli kabul edilmezlik kararı).
43. Bu yüzden başvurunun bu kısmı İçtüzüğü'nün 36.1 fıkrası c bendi uyarınca kabul edilmezdir. Bent şöyledir: *Mahkeme başvuruları yalnız şu hallerde görülebilir: c) Başvuru açıkça temellendirildiği zaman.*
44. Sonuç olarak başvuru yapanların itiraz konusu yasanın 2. maddesinde belirtildiği şekilde Avrupa Birliği Özel Temsilcisi tarafından Kalkınma İyi Niyet Fonunun kurulmasının Anayasa'nın 4. maddesi [Yönetim Şekli ve Kuvvetleri Ayrılığı], 92. madde [Genel Esaslar] 2 ve 3. fıkraları ile 93. madde [Hükümetin yetkileri] 6 ve 7. fıkralarını ihlal ettiğini ileri sürmüşlerdir. Onların görüşüne göre bu anayasal hükümlerin uygulanmasından icra kanadının devredilemez yetkisi olduğundan Avrupa Birliği Özel Temsilcisi'nin bu maddelere göre özel bir fon kurmaya anayasal yetkisi yoktur.
45. Mahkeme bu doğrultuda itiraz konusu yasanın 2. maddesinin şunu belirlediğini tespit etmiştir: *Gümrük noktaları Jarinjë (1. nokta) veya e Bërriakë (31. nokta) üzerinden Kosova'ya giriş sırasında Kuzey Mitroviça, Zubin Potok, Leposaviç ve Zvecanda kayıtlı işletmeleri tarafından bu belediyelerinin tüketimi için, ithal edilen kamu mallardan toplanan tüm para, Kosova Fonuna gönderilmelidir ve özellikle KFYS tespit edilip tasnif edilmelidir ve Kosova'da Ticari bir Bankada, Avrupa Birliği Özel Temsilcisi tarafından kurulacak Kalkınma Fonu için ayrılmalıdır.*
46. Mahkeme, başvuru yapanların şikayetine göre yukarıdaki maddenin Avrupa Birliği Özel Temsilcisi tarafından Kalkınma İyi Niyet Fonunun kurulmasına ilişkin modaliteler belirlemediğini, ayrıca Hükümetin icra yetkilerinin Avrupa Birliği Özel temsilcisine devri şeklinde yorumlanamayacağını tespit etmiştir. Mahkeme bu yüzden başvuru yapanların yukarıda mezkur anayasal hükümlerin ihlaline ilişkin iddialarının Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasa'nın 42.1.3 bendinin belirlediği şekilde ikna edici deliller sunulmadığından yeterli derecede kanıtlanmadıklarını tespit etmiştir.
47. Dahası Mahkeme, Kosova Cumhuriyeti Hükümeti'nin Kosova Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında İlişkilerin Normalleşmesi İlkelerine İlişkin İlk

Uluslararası Anlaşması'ndan doğan mali yükümlülükleri üstlendiğini tespit etmiştir. Bu anlaşmanın 12. maddesinde şuna yer verilmiştir: *Zamanlama da dâhil olmak üzere bir uygulama planı, 26 Nisana çıkarılacaktır. Şeffaf finansman ilkesi bu anlaşmanın uygulanmasında ele alınacaktır.* Anlaşmanın 15. maddesi ise şunu belirlemiştir: *AB kolaylaştırılması ile her iki taraftan bir uygulama komitesi kurulacak.* Ayrıca uygulama planını 6. maddesi [Genel Esaslar] şunu belirlemiştir: *[...] şeffaf finansman ilkelerini tamamlama yöntemi iki tarafın Uygulama Komitesince belirlenir”.*

48. Mahkeme bu doğrultuda bu duruma benzer şekilde Almanya Federal Cumhuriyeti'nin milletvekillerinden oluşan bir grup Avro bölgesi (Avrupa İstikrar Mekanizması) milletlerinin kurmuş oldukları Daimi Kurtarma Fonu'nun Almanya Anayasası'na uygunluğu denetim başvurusunda gündeme geldiğini tespit etmiştir. Bu, Almanya Federal Cumhuriyeti'nin mali yükümlülükleri sonucunda Maastricht Sözleşmesi'nden çıkmasının sonucuydu. Sözleşmede *[...] kademeli olarak bir Avrupa Para birliği kurup sonunda para politikasını Avrupa Merkez Bankaları Sistemi (AMBS)'ne devretmeyi amaçlayarak taraflar Üye Ülkelerin ortak para politikası konusunda mutabakata varmışlardır. Bu sürecin üçüncü aşamasında Avro yegane para birimi olarak sunulmuştur.*
49. Almanya Anayasa Mahkemesi, belli teminatların değerinin bütçe özekliğini tamamen hükümsüz kılacak derecede olup olmadığını tespit etmenin mümkün olmadığını belirtmiştir.
50. Bu nedenle Almanya Anayasa Mahkemesi milletvekili grubunun Yunanistan'a yapılacak yardım ve Avro'nun kurtarılması için Alman ve Avrupa hukuk araçlarına yönelik şikayetlerini temelden yoksun bularak reddetmiştir (bkz. 12 Eylül 2012 tarih ve 2 BvR 987/10 sayılı karar, 2 BvR 1485/10 sayılı karar ile 2 BvR 1099/10 sayılı karar).
51. Mahkeme, Anayasa'da ulusal bütçenin ancak Hükümetçe belirlenebileceği tanımı tespit etmiştir. Bu çerçevede 04/L-165 sayılı 2013 Yılına Ait Kosova Cumhuriyeti Bütçe Yasası değişikliğine ilişkin 04/L-201 sayılı Değişiklik Yasasını çıkarmakla bütçeyi kabul etme ve uygulanmasını denetleme yetkisi olan Meclis'in Anayasa'yı ihlal etmediğini tespit etmiştir.
52. Mahkeme, başvuru sahiplerinin şikayetini bir bütün olarak ele aldığı İçtüzüğü'nün 36.1(c) bendi uyarınca başvurunun temelden yoksun olarak tamamen reddedilmesi gerektiğini tespit etmiştir.
53. Ancak Mahkeme, bu yasanın uygulama aşamasında anayasal denetim konuları ortaya çıkarsa yetkili tarafların Mahkeme'ye bu konularda başvuru yapabileceklerini tespit etmiştir.

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Anayasa'nın 113.5 fıkrası, Yasa'nın 20. maddesi ve Anayasa Mahkemesi İÇTÜZÜĞÜ'nün 36. kuralı uyarınca Mahkeme'nin 2 Eylül 2013 tarihinde yapılan duruşmasında oybirliğiyle

- I. Başvurunun kabul edilmez olduğuna,
- II. Yasa'nın 43. maddesi uyarınca Kosova Cumhuriyeti Meclisince kabul edilen bu yasanın ilan için Kosova Cumhurbaşkanı'na gönderilmesi gerektiğinin ilanına,
- III. Kararın başvuruculara, Kosova Cumhurbaşkanı'na, Meclis Başkanı'na ve Kosova Hükümeti'ne tebliğ edilmesine,
- IV. Yasa'nın 20.4 fıkrası uyarınca Resmi gazete'de yayımlanmasına karar verilmiştir.
- V. İşbu Karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Snezhana Botusharova, imza

Prof. Dr. Enver Hasani, imza